

Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Me?unarodni, interdisciplinarni, dvojezi?ni, online ?asopis

Rezolucija UN-a o genocidu u Srebrenici je svjetionik nade za ljudsko pravo na memorijalizaciju i tranzicionu pravdu

David Pettigrew

Kada je u Srbiju stigla vijest da ?e Rezolucijom Generalne skupštine UN-a 11. juli biti proglašen Me?unarodnim danom sje?anja na genocid u Srebrenici 1995. godine, Nemanja Stevanovi?, stalni predstavnik pri UN-u iz Republike Srbije, napisao je pismo generalnom sekretaru UN-a da bi upozorio na “opasne posljedice” takve Rezolucije. Predstavnik Srbije je, osim toga, upozorio da bi usvajanje Rezolucije moglo “isprovocirati akciju” protiv mira i stabilnosti BiH i regije.

Mora se napomenuti da je Rezolucija Generalne skupštine UN-a kojom se 11. juli proglašava Me?unarodnim danom sje?anja na genocid u Srebrenici 1995. godine dio tradicije UN-a da se afirmiše istina, podiže svijest o zlo?inima i odaje po?ast uspomeni na žrtve genocida. U novembru 2005. godine, Generalna skupština UN-a ustanovila je 27. januar kao Me?unarodni dan sje?anja na holokaust, a u januaru 2018. godine Generalna skupština proglasila je 7. april Me?unarodnim danom sje?anja genocid nad Tutsima 1994. godine u Ruandi. Ove rezolucije su potvrdile istinu i odale po?ast žrtvama.

Rezolucija o genocidu u Srebrenici poziva se na presude MKSJ-a i ICJ-a koje su zlo?ine po?injene u Srebrenici proglasile genocidom. U Rezoluciji se isti?e da je procesuiranje osoba odgovornih za genocid i druge me?unarodne zlo?ine klju?no za tranzicionu pravdu i pomirenje. Na ovaj na?in, Rezolucija nas podsje?a da je ponovno uspostavljanje poštovanja vladavine prava imperativ za postizanje pravde i trajnog mira u postgenocidnom društvu.

Proglašavanjem me?unarodnog dana sje?anja, Rezolucija daje izuzetno važan doprinos kulturi sje?anja koja nastoji sprije?iti ponavljanje zlo?ina. Zaista, izvještaj specijalnog izvjestitelja UN-a pri Vije?u UN-a za ljudska prava iz oktobra 2020. godine naglašava da „*bez sje?anja, prava na istinu i pravdu ne mogu biti u potpunosti ostvarena i ne mogu postojati garancije da ne?e biti ponavljanja*“. Osim toga, u izvještaju se insistira da je posve?enost memorijalizaciji klju?na za promociju „razvoja kulture demokratije i poštivanja ljudskih prava“.

Ipak, kako pokazuje prijete?e pismo stalnog predstavnika Stevanovi?a generalnom sekretaru UN-a i predsjedniku Generalne skupštine UN-a, oni koji negiraju genocid se plaše istine, demokratije i vladavine prava; ideala koje afirmiše Rezolucija UN-a o genocidu u Srebrenici. Reakcije u Republici Srpskoj i Srbiji pokazuju da poricanje dovodi do prijetnji “opasnim posljedicama” i djelovanja protiv mira i stabilnosti. Re?eno je da je poricanje najsigurniji znak da ?e se zlo?ini

ponoviti. Rezolucija UN-a je ubrzala novu prijetnju secesijom od strane gospodina Dodika, što je jasna prijetnja miru.

Jedini ispravan odgovor na takve prijetnje bio bi da Generalna skupština UN-a podrži donošenje Rezolucije o genocidu u Srebrenici – kojom se osuđuje poricanje genocida i veličanje osuđenih ratnih zločinaca – najvećom mogućom većinom. Rezolucija UN kojom se priznaje genocid u Srebrenici podržala bi demokratske ideale i postala svjetionik nade za one koji brane istinu i traže pravo da postave spomen obilježja žrtvama na mjestima zločina kao što su Barutni magacin u Kalinoviku ili Sportska dvorana Partizan u Foči. Konačno, Rezolucija bi trebala biti katalizator da se jednom zauvijek ukloni mural koji veliča Ratka Mladića na ulazu u Kalinovik. Dok se prisjećamo žrtava genocida u Srebrenici, ova Rezolucija UN-a daje novu nadu za ovakve inicijative tranzicijske pravde u Bosni i Hercegovini.

Prof. dr. David Pettigrew, profesor filozofije i studija genocida i holokausta, Državni univerzitet Southern Connecticut i član Upravnog odbora studijskog programa o genocidu Univerziteta Yale

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.